

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

Wypełnianie list dyskontowych.

(Dział IV Spisu Okólników).

Przy sprawdzaniu nadsyłanych Wydziałowi Kredytowemu przez Oddziały list dyskontowych „A” daje się często zauważyć, że są one wypełniane niedbale pismem nieczytelnym, przyczem nazwiska akceptantów i żyrantów wypisywane są bez imion, względnie tylko ich pierwszą literą lub skrótem, oraz bez podania dokładnych adresów. Stąd można wnioskować, że również weksle są niewłaściwie wypełniane i podpisywane, co na wypadek korzystania z prawa regresu przedstawia bardzo znaczne trudności.

Wobec tego poleca się Oddziałom żądać od podawców nietylko należytego wypełniania list dyskontowych — co winno być każdorazowo odpowiednio kontrolowane przed przyjęciem weksli do dyskonta — lecz także wymagać od klientów, ażeby starali się o dokładne wypełnianie blankietów wekslowych, wyraźnie podpisywanie pełnem imieniem i nazwiskiem, umieszczanie stempli firmowych i t. p., ponieważ weksel ma wiele cech wspólnych z pieniądzem papierowym i winien pod każdym względem odpowiadać wymaganiom, mającym na celu ułatwienie obrotu handlowego.

O ile chodzi o weksle zaprotestowane, a odsyłane do radcy prawnego celem skorzystania z prawa regresu na drodze sądowej, obowiązane są Oddziały dostarczyć mu wraz z wekslami dokładnych szczegółów co do imion, adresów tudzież rodzaju firmy, oraz opinii o osobach, których podpisy znajdują się na tych wekslach, do czego ma służyć posiadany materiał informacyjny.

W wypadkach braku informacji należy zażądać potrzebnych szczegółów od firm podawczych.

Przechowywanie wzorów biletów bankowych i bonów podręcznej kasy drobnych wydatków.

Wzory biletów Banku Polskiego, oraz banknotów zagranicznych przesyłane są Oddziałom przez Skarbiec Emisyjny w celu wczesnego zapoznania się z ich wyglądem, a w dalszym ciągu w celu porównywania przyjętych biletów, wzbudzających podejrzenie co do swej autentyczności. Wzory zatem winny być przechowywane w kasetce kasy dziennej, ażeby kasjer w razie potrzeby miał możliwość natychmiastowego ustalenia prawdziwości wpłacanych biletów.

Wzory biletów złotych winny się znajdować u kasjera prowadzącego kasę dzienną, natomiast wzory banknotów zagranicznych u kasjera, względnie pracownika, załatwiającego skup walut obcych.

Wzorów biletów krajowych i obcych, oraz bonów nie potrzeba odtąd zapisywać w księdze tymczasowych depozytów, a tem samem zamieszczać w kwartalnym wykazie, ponieważ nie przedstawiają one żadnej realnej wartości, a służyć mają wyłącznie do podręcznego użytku kasjerów.

Przechowywanie wzorów w skarbcu pod zamknięciem chybia w zupełności celu, ponieważ odnośni pracownicy częstokroć nie mogą w danej chwili posługiwać się nimi. Wobec tego unieważnia się ustęp 2 drukowanego listu, przy którym Skarbiec Emisyjny przesyła Oddziałom wzory biletów bankowych, jako sprzeczny z treścią niniejszego artykułu.

W kasetce kasy dziennej — a nie w skarbcu — należy również przechowywać bony, na zasadzie których otrzymuje podręczna kasa drobnych wydatków pierwszy zasilek na jej prowadzenie.

Jednocześnie poleca się Oddziałom odesłać do Skarbcza Emisyjnego wszystkie wzory biletów markowych, oraz przekazów własnych Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej jako już nieaktualne.

przyznanych kredytów dyskontowych na dzień

ODDZIAŁY	Banki i in- ne instytu- cje kredy- towe	P R Z E M Y S Ł									
		węglowy	naftowy	różny górnictwy	mine- ralny	hutniczy	metalowy	maszyn. i elektr.	budow- lany	włókien- niczy	odzie- żowy i galant.
Warszawa	71.901	850	1.834	118	1.028	4.400	1.884	2.929	122	1.809,5	260
Białystok	—	—	—	—	—	—	32	—	—	792	—
Bielsko	626,5	150	200	—	—	—	364	260	80	2.312	10
Brześć n/Bugiem	20	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—
Bydgoszcz	1.997,5	—	—	—	71	—	87	177	—	—	101
Częstochowa	123	—	—	—	446	225	434	15	5	2.771	248
Drohobycz	25	—	300	—	—	—	—	—	25	—	—
Gniezno	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grodno	—	—	—	—	60	—	—	10	—	—	—
Grudziądz	110	—	—	—	65	—	—	950	—	—	—
Inowrocław	120	—	—	—	152	—	—	40	—	—	—
Jarosław	—	—	—	—	3,5	—	—	—	—	2	2
Jasło	25,5	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalisz	90	—	—	—	—	—	—	—	—	166	12
Katowice	250	10.100	40	—	—	8.840	—	1	—	—	—
Kielce	5	—	—	—	111	—	806	16	—	—	—
Kołomyja	70	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—
Kraków	7.243,5	800	—	450	275	255	34	163	3	500	45
Królewska Huta	25,5	6.841	—	—	—	2.500	—	—	—	—	—
Leszno	25	—	—	—	—	—	—	20	—	—	3
Lublin	1.130	—	—	—	—	—	31	442	5	—	—
Lwów	7.070	—	1.205	—	—	—	—	—	3	—	102,5
Łomża	20	—	—	—	—	—	—	15	—	5	—
Łódź	2015	—	—	—	—	—	148	169	30	21.621,5	77
Nowy Sącz	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ostrów	75	—	—	—	8	—	—	120	18	—	—
Piotrków	20	—	—	—	57,5	—	210	103	—	—	—
Płock	10	—	—	—	—	—	—	15	10	—	—
Poznań	32.095	—	—	—	10	10	1	1.630,5	—	44	15
Przemyśl	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Radom	170,5	—	—	—	135	—	465	44	—	15	—
Równe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rybnik	—	100	—	—	—	—	—	50	10	—	—
Rzeszów	45,5	—	—	—	30	—	—	6	—	5	—
Siedlce	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—
Sosnowiec	—	2.823	—	245	32	500	90	10	10	594	—
Stanisławów	15	—	32	—	10	—	—	—	—	40	—
Starogard	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,5
Suwałki	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarnopol	3	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—
Tarnów	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Tczew	10	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—
Toruń	185	—	—	—	10	—	30	25	—	10	21,5
Wejherowo	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wilno	700,5	—	—	—	50	—	40	—	—	50	—
Włocławek	140	—	—	—	45	—	15	48,5	5	—	—
Razem	126.604	21.664	3.811	813	2.629	16.730	4.771	7.324	326	30.737	898,5

UWAGA: Z wykazanego kredytu wymienione grupy korzystają bezpośrednio w charakterze podawców, czyli ostatnich żyrantów weksli. Oczywiście, że poszczególne grupy, a przede wszystkim spółdzielnie i rolnictwo korzystają ze znacznie większego kredytu pośrednią drogą, jako wystawcy lub pośredni żyranci weksli, przedstawianych do dyskonta przez banki i niektóre przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe.

W I E N I E

30 września 1924 r. (w tysiącach złotych).

P R Z E M Y S Ł									Spół- dzielnie	Rolni- ctwo	Przedsię- biorstwa handlowe	OGÓŁEM	
chemicz- ny	garbarski	papierni- czy	poligra- ficzny	drzewny	cukrow- niczy	gorzel- niany	tytoniowy	różny spożyw- czy				Ilość podaw- ców	Suma
3.148	1.773	1.798	666	449,5	4.604	2 455,5	90	715	686	3.090,5	1.632	407	108.243
—	60	—	3	75	—	—	—	—	—	50	—	27	1.012
65	55	150	20	20	—	35	—	110	32	60	21	125	4.570,5
14	5	—	—	5	—	—	5	—	—	10	5	9	84
25	115	135	3	570	—	—	16	45	—	—	31,5	51	3.374
320,5	140	645	20	118	—	—	—	71	—	123	46	109	5.750,5
—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	40	—	7	415
—	—	—	—	50	100	107	—	30	—	—	—	13	417
25	10	—	10	—	—	—	4	—	—	45	—	8	164
12	—	—	—	5	—	—	10	75	—	—	70	15	1.297
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	313
—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	—	6,5	16	19
—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	20	—	7	305,5
10	10	—	—	1	—	—	—	—	—	150	35	12	474
1.708	—	—	—	—	—	—	—	25	4.500	37,5	20	25	25.521,5
209,5	8	125	—	75	—	10	—	1	—	60	35,5	22	1.462
—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	4	106
913	205	20	65	30	300	170	—	220	21	155	760	73	12.627,5
4.000	10	—	—	—	—	—	—	10	—	—	18	10	13.404,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	9	138
—	20	—	—	15	—	15	—	5	—	112	25	24	1.800
1.758	100	—	305	200	—	1.542	—	5,5	1	800	62	42	13.154
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	3	7	83
467	20	31	5	67	—	—	—	—	—	25	84	340	24.759,5
—	—	—	—	80	—	5	—	5	—	60	5	6	175
—	—	15	—	12	—	40	—	35	—	—	5	15	328
20	—	—	4	39	—	73	—	40	10	45	20,5	47	642
—	—	—	—	5	—	—	—	15	—	50	10	7	115
1.082	10	—	100	70	5.696	5.900	—	375	28,5	1.287,5	165,5	73	49.420
—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	—	20	3	120
140	862,5	—	—	35	—	—	—	15,5	10	70	22	50	1.984,5
—	—	—	—	—	60	30	—	30	—	—	3,5	6	123,5
—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	463
—	0,5	—	—	—	—	420	—	—	—	45	10	14	562
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	3	40
25	—	15	—	—	—	—	—	25	—	—	26,5	30	4.395,5
—	5	—	30	15	—	25	—	5	—	—	—	15	177
10	—	—	—	10	—	200	—	100	—	—	—	5	320,5
—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	10	3	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	13
5	—	—	—	—	—	—	—	3	—	20	—	6	49
20	—	—	15	5	—	10	—	15	—	—	10	6	140
—	—	—	—	150	—	—	—	75	—	70	15	24	491,5
30	90	20	90	—	—	—	—	35	20	340	115,5	3	157
15	—	—	—	—	—	10	—	116	—	—	15	25	1.581
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	409,5
15.179	3.539	2.954	1.336	2.127,5	10.760	11.107,5	125	2.266	5.313,5	6.806,5	3.405	1756	281.226,5

WYKAZ PODATKÓW

wpłaconych na rzecz Kas Skarbowych i Centralnej Kasy Państwowej

w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej za czas od dnia 1 grudnia 1923 r. do 26 kwietnia 1924 r.			ODDZIAŁ	w Banku Polskim za czas od dnia 28 kwietnia do 31 sierpnia 1924 r.		
w markach polskich	ilość płatników			w złotych	ilość płatników	
20,865,577,366.861	70	2.601	Warszawa	3,311.756	66	1.015
444.477,009.176	—	1.796	Białystok	158,401	81	291
3,099,058,116.140	—	1.271	Bielsko	1,602.868	15	699
20.106,040.000	—	88	Brześć n/Bugiem	—	—	—
31.185,627.251	—	72	Bydgoszcz	17.726	80	28
16.553,844.396	—	56	Częstochowa	3.984	54	25
241.348,040.332	—	222	Drohobycz	417.623	79	103
20.717,954.300	—	124	Gniezno	5.095	—	35
12.229,390.000	—	34	Grodno	19.273	89	20
35.787,123.500	—	10	Grudziądz	52.148	57	4
161.777,898.930	—	254	Inowrocław	18.376	28	61
107.935,517.600	—	90	Jarosław	8.802	75	36
152.244,382.000	—	95	Jasło	6.960	23	19
213.327,447.700	—	61	Kalisz	29.073	45	17
11,355,996,089.940	—	228	Katowice	4,969.231	77	271
171.703,093.778	—	477	Kielce	53.658	92	87
81.576,567.700	—	115	Kolomyja	1.740	96	24
652.801,182.100	—	224	Kraków	101.109	07	41
156.299,540.000	—	38	Królewska Huta	1,726.812	37	38
1.395,860.000	—	2	Leszno	—	—	—
441.330,212.793	—	338	Lublin	105.973	61	141
1,333.924,610.681	—	454	Lwów	295.362	74	50
48.709,144.278	—	613	Łomża	4.832	50	5
463.142,886.361	—	268	Łódź	2,762.260	78	405
11.738,250.000	—	13	Nowy Sącz	—	—	—
28.774,027.793	—	44	Ostrów	44.727	99	17
83.054,726.000	—	713	Piotrków	3.057	56	70
103.431,690.000	—	552	Płock	1.517	91	7
419.004,336.743	—	181	Poznań	41.279	61	29
43.745,050.000	—	165	Przemyśl	2.944	83	31
565.237,872.357	—	1.467	Radom	77.515	04	335
232.118,822.665	—	357	Równe	45.001	48	133
118.749,323.000	—	108	Rybnik	88.830	42	24
49.096,949.000	—	85	Rzeszów	6.694	15	60
43.595,468.507	—	760	Siedlce	2.294	98	89
2,573.935,381.666	—	884	Sosnowiec	2,503.546	86	534
117.821,813.700	—	139	Stanisławów	13.486	28	43
95.125,103.740	—	14	Starogard	84	07	1
113.380,030.449	—	2.230	Suwałki	20.418	10	497
207.973,137.215	—	190	Tarnopol	5.315	30	35
142.273,883.200	—	75	Tarnów	1.441	66	18
42.954,688.000	—	10	Tczew	—	—	—
259.300,334.101	—	877	Toruń	8.815	61	36
3.928,830.000	—	14	Wejherowo	1.925	79	22
438.089,099.700	—	458	Wilno	26.830	45	131
379.022,728.117	50	314	Włocławek	83.601	82	54
46,201.556,491.771	20	19.181		18,652.404	55	5.581

Podawanie imiennej wartości 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 w wykazie zastawionych papierów.

(Dział VI Spisu Okólników).

Centralna Księgowość stwierdziła, że w „Szczegółowym wykazie zastawionych wartości” (form. Nr. 5 C.) podawana jest bardzo często wartość imienna obligacji 8% państwowej pożyczki złotej z roku 1922 nieprawidłowo, co powoduje liczne reklamacje i trudności przy ogólnym zestawieniu.

Przypominając zatem artykuł „Sporządzanie szczegółowego wykazu zastawionych wartości” zamieszczony w „Wiadomościach Bankowych” Nr. 3 z dnia 31 maja 1924 r. wyjaśnia się, że wobec równi przyjętej w manipulacji przy obliczaniu imiennej wartości zastawionych papierów, opiewających na marki polskie Mp 100 = zł 100, wartość imienną obligacji 8% państwowej pożyczki złotej przelicza się następująco:

$$\begin{aligned} \text{Mp } 10.000 + \text{zł } 10 &= \text{zł } 10.010 \\ \text{„ } 50.000 + \text{„ } 50 &= \text{„ } 50.050 \\ \text{„ } 100.000 + \text{„ } 100 &= \text{„ } 100.100. \end{aligned}$$

Ogólna kwota obliczonej w ten sposób imiennej wartości powyższych obligacji ma być podzieloną przez 1.001.

Jednocześnie nadmieniam się, że termin wysyłki rzeczzonego wykazu — ustalony w Instrukcji Służbowej Cz. I. § 7, strona 23 — najpóźniej do 5-go następnego miesiąca winien być ściśle przestrzegany.

Stosowanie kursu dolara przy skupie obligacji premjówki dolarowej.

(Dział VII Spisu Okólników).

W myśl Okólnika Nr. 18 z dnia 24 maja 1924 r. mogą Oddziały skupować obligacje 5% premjowej pożyczki dolarowej po kursie kupna czeku na Nowy York, notowanym w urzędowej cedule giełdy warszawskiej. Ponieważ zdarzają się wypadki skupu wymienionych obligacji po kursie 5'135 za 1 dolara Stanów Zjednoczonych, wyjaśnia się zatem, że kurs kupna czeku na Nowy York wynosi zł 5'16 za 1 dolara, wobec czego należy stosować przy skupie premjówki dolarowej aż do odwołania nie kurs 5'135, lecz wyłącznie 5'16 za 1 dolara.

Skup czeków wystawionych przez Skarb Państwa Amerykańskiego.

(Dział XII Spisu Okólników).

W Okólniku Nr. 209 z dnia 21 grudnia 1924 r. na stronie 7, ustęp 4 polecono Oddziałom badać dokładnie przy skupie czeków wystawionych przez Skarb Państwa Amerykańskiego dowody osobiste odnośnych klientów, ponieważ najmniejsza niedokładność w imieniu lub nazwisku powoduje zwrot czeku przez korespondenta.

Mimo jednak zupełnej prawidłowości czeków tych zdarzają się wypadki unieważniania ich przez Skarb Państwa Amerykańskiego w razie utraty tytułu do otrzymania należności przez osobę, na rzecz której чеки były wystawione, o czym Centrala Banku nie jest zupełnie informowana.

Wobec powyższego winny Oddziały przyjmować wymienione чеки — zwłaszcza na większe kwoty — zasadniczo tylko do inkasa, skupować je zaś jedynie w tych wypadkach, kiedy sprzedawcy są im osobiście znani i materialnie dostatecznie odpowiedzialni.

Próba $\frac{1}{4}$ srebrnego florena austriackiego.

(Dział XII Spisu Okólników).

W „Wykazie prób i wagi najważniejszych monet srebrnych” dołączonym do Okólnika Nr. 23 z dnia 27 maja 1924 r. nie podano próby $\frac{1}{4}$ srebrnego florena austriackiego, skutkiem czego niektóre Oddziały skupują monety powyższe według próby 900, podobnie jak 1 i 2 floreny.

Wyjaśnia się zatem, że $\frac{1}{4}$ srebrnego florena austriackiego zawiera mniejszą ilość srebra i może być skupowana jako moneta próby 500, któryto szczegół należy odnotować we wspomnianym wykazie.

Sporządzanie wykazów do przesyłanych kuponów.

(Dział IX Spisu Okólników).

Przy wysyłce kuponów do Wydziału Pożyczek Państwowych Oddziału Głównego sporządzane są przez Oddziały wykazy numerów kuponów nieunieważnionych na formularzu Nr. 124 C. w ten sposób, że dla każdego gatunku, oraz dla każdego terminu płatności kuponów używane są oddzielne blankiety.

Ze względu na małą ilość przesyłanych kuponów nieunieważnionych (niedziurkowanych) sporządzanie szeregu wykazów, na których często wypisywany jest zaledwie numer jednego kuponu, powoduje niepotrzebne trwonienie wspomnianych formularzy. O ile zatem okaże się potrzeba przesłania wykazu, można na jednym formularzu wypisać oddzielnie numery kilku rodzajów kuponów o różnych terminach płatności, przez co zyskuje się na dokładności zestawienia z jednoczesnem ułatwieniem Wydziałowi Pożyczek Państwowych Oddziału Głównego kontroli otrzymanej przesyłki.

Zakaz palenia tytoniu w obecności klientów w lokalach biurowych.

(Dział I Spisu Okólników).

Okólnikiem Nr. 12* z dnia 23 stycznia 1922 r. polecono Dyrekcjom Oddziałów zwracać baczną uwagę na usunięcie zdarzających się uchybień popełnianych przez urzędników, którzy — załatwiając klientów — palą w ich obecności papierosy i cygara. Ponieważ postanowienie powyższe mimo swej aktualności idzie często w zapomnienie, przypomina się je z nadmienieniem, że — jeżeli przepis ten obowiązuje pracowników mających styczność z klientelą w lokalu biurowym — to tem bardziej winien on być przestrzegany przez kasjerów, zwłaszcza kiedy ci znajdują się w obrębie klatki kasowej. W tym ostatnim wypadku należy mieć na uwadze nie tylko formę zachowania się wobec klienta, lecz również niebezpieczeństwo wzniesienia pożaru w lokalu biurowym.

Dyrekcje Oddziałów winny zatem dopilnować, ażeby treść powołanego na wstępie Okólnika znalazła ścisłe zastosowanie.

Zawiadamianie Sekretarjatu Dyrekcji o zmianach dotyczących potrzebnej w Oddziale ilości Okólników, Zarządzeń i Wiadomości Banku Polskiego.

(Dział I Spisu Okólników).

W artykule „Zwrot zbędnych Okólników i Wiadomości z roku 1923 do Sekretarjatu Naczelnej Dyrekcji” zamieszczonym w Wiadomościach Bankowych Nr. 4 z dnia 29 lutego 1924 r. polecono Oddziałom zawiadamiać Sekretarjat Dyrekcji o zmianach, dotyczących zapotrzebowania odpowiedniej ilości Okólników, Zarządzeń i Wiadomości Bankowych w razie zmniejszenia się lub powiększenia stanu pracowników, którzy je otrzymują.

Polecenie powyższe nie jest należycie przestrzegane, skutkiem czego Sekretarjat Dyrekcji wysyła w dalszym ciągu pierwotnie ustalone ilości Okólników do wszystkich Oddziałów, mimo zmian w stanie liczbowym personelu. Rezultat stąd jest ten, że Oddział ze zwiększoną liczbą pracowników żąda nadsyłania dodatkowych Okólników, podczas gdy Oddział, w którym zmniejszył się stan urzędników, otrzymuje nadal niepotrzebnie dawną ilość.

Powoduje to zwiększenie nakładu wydawnictwa a tem samem złyteczne koszty druku.

Ażeby temu zapobiec, winny Oddziały sprawdzać, czy nadsyłana ilość Okólników jest zgodna z istotną potrzebą, zawiadamiać Sekretarjat Dyrekcji i odsyłać ewentualnie zbędne Okólniki.

Jednocześnie przypomina się Oddziałom, że zwolnieni ze służby pracownicy obowiązani są zwrócić otrzymane Instrukcje Służbowe, Okólniki, Zarządzenia, Wiadomości i t. p., które winny być następnie odsyłane przy sposobności do Sekretarjatu Dyrekcji.

Ruch służbowy.

Zwolnienie ze służby.

Jachacz Władysław z Wydziału Administracyjnego, Dr. Urbańczyk Erwin z Oddziału Głównego w Warszawie, Jędrzejczyk Ludwik z Oddziału w Drohobyczu.

Przeniesienia.

Kotowski Stanisław z Oddziału w Katowicach do Oddziału w Krakowie.

Emerytowanie.

Wojciechowski Stefan.

BANK POLSKI.